

LUBLANSKE  
NOVIZE

JANN. FRIDR. EGERJA,

---

Sręda 15. d.



Listagnoja 1797.

---

Nro. 91.

---

*Dunej 4. Listagnoja.*

Na vsih Svetnikov dan je bilo ob 11. uri pęta masha v Dvorni fari, inu prasniki ordna fatiga jagna; per mashi so bili Prinzi Joan inu Anton, tudi drugi kojniki tiga ordna

Popoldne so perfhle nih Svitlosti Zesar inu Zesariza k' molitvam sa vęrne dushe, inu drugi dan k' pęti zherni mashi, zęla dvorna gospoda je bila sraven.

Svitli Zesar je supęti pokasal, kako uzhe-  
nost inn umętnost visoko zhisla, kęr je tę dni

ene

eno novizh snajdeno perpravo sa musiko s' ime-  
nam : taften Harmonika v' foje sbiralishe umet-  
neh rezhi gori usel, inu snajdevzu eno imenit-  
no plazhilo dati pustil.

Na ogerfskim so velikó vesele obhajali, ka-  
drer je nasnanje dofhlo, de je mir sglihan. Sla-  
sti so se veselili v' mestah Eisenstadt inu Pres-  
burg.

### *Lashka.*

Sardiniski kralévi perhodki so nekaj v' si-  
drégi, de bi se pomagalo, so nekatere povéla  
dane, kako se bode gospodarilo. Med vezh  
drugim je sapoved, de ozhitne dolshne písma  
nimajo med ludmi velati, katere so zhes 50. li-  
ber; ampak bodo le sa duhovno premoshenje na-  
mest plazhila usete, katéro premoshenje se bó v'  
kratkim lizitiralo. Ena nova dazia bo naloshe-  
na, inu na tim davki se bodo tudi vezhi banko-  
listi jemali. Deshelskim inu klosterfskim duhov-  
nim je nalosheno 50. million liber sloshiti; kup-  
zi bodo po nih perhodkih eni po 10. od sto, dru-  
gi po 7, po 5, 3. plazhovali; judje dado ukup  
pol milliona; zoli inu naklade na shrangah mo-  
rejo le v' slati inu srebrni odrajtani biti. Kufreni  
inu majheni denarji bodo na polovizo svoje ured-  
nosti doli djani, tako de v' pol leta bode dvaj-  
setiza le sa defet, defetiza sa pet, inu en de-  
nar sa pet le 1. fold inu 8. vinarjov velal.

V' Benėdkah je bila ena taka prekuzia 12. Kosaperska kakor v' Parisi 4. dan Kimoviza. E-den drugimu so si krisham, sledni bi rad sau gospodaril, inu le svojo lastno moshno debelil; nobenimu ni mar sa ozhitne potrebe, v' katere so sabredli. Dvanajsti dan je bil hud sa Benėdke; sbiravna hifha saperta, shtazune po mešti saperte, strashe inu zhuvaji povfod nastavljeni; zelo nozh so ludi v' jezho vodili; okoli 80. ih je sapertih od ufake forte stanov. Od tiga dneva je velik strah po Benėdkah, inu vse se boji, de bi kaj hadiga zhes nega ne perletelo. Nov strah je ustal 21. dan Kosaperska, ker se je strahni prah v' delavnizi sa artillerio unel, inu ga veliko nakvishko sletelo. Straha je bila, de so pulfer is blishne saloge stran spravili, pruden je ogen ke dosegel, kateri je od perviga unemanja po mešti gorel.

Enkateri od v' jezho danih so she ispushe, ni, drugi so sodni pravizi v' roke dani.

### *Franzoska.*

Franzoski glihavzi so fhli domu is Lille, ker so vidili, de is Anglie ni nobeden notri do 16. Kosaperska glihat pershel. Vender pravio, de je en tekar pisma od angleskiga dvora pernesel, latere so v' Paris poslane.

Kakor sdaj ti Petsto v' Parisi delajo, je na eno drugo stran prevezh nagneno, inu napeto; tako,

tako, de sna v' kratkim spet en nepokoj inu pre-  
kuz ustat, kakor je bila od nekidaj v' republikah  
navada, de nikol ene prave stanovitosti ni.

Eden sbranih mosh je svetoval, de je tre-  
ba mladenzhe vadit na tek, jezho, sehtanje inu  
druge take jegre, katere im bodo k'sdravju  
pridne, inu ih sa shold isvuzhile.

### *Holland 19. Kosoperska*

Devet verstneh bark smo sgrabili v' boji s'  
anglesimi, to je takeh bark, katere so narvezhi,  
po tri verste shtukov imajo eno verh druge, inu  
per morskim boji v' prvi versti stoję. Al tudi  
anglesi niso bres shkode, inu so komaj eno svo-  
jih verstniz sa seboj ulękli; ena druga s' shtuk-  
mi je rasterlena se utopila.

### *Danemark.*

Kral je sushnost po zelim kralestvi doli per-  
pravil, inu ludem take pravize udęlil, kakor ih  
v' zefarskeh fręzhneh deshelah shę davno imamo.  
Satęgavolo so mu hvalęshni, inu mestnani krale-  
viga sedalsha Koppenhagen so Kralu na zhaft en  
kamniti steber postavil pustili. Steber je is la-  
bore, na nemu so napisane pravize semlakam u-  
dęlenę inu nih dolshnosti pruti Kralu, gospof-  
kam inu pruti domovini. Sbeber stojj na enim  
shtirvogelnim stalu is norbęskiga pisaniga apne-  
nika, napisi so na usch shtireh straneh. Na eni  
strani je is kamena izdelana podoba bogine te  
pravi-



pravize inu ne lastnosti; na drugi je obras eniga prosto spusheniga fushniga; na tretji je pisano: „Pervi kamen postavi Fridrih, Kralov sin, perjatelj tiga ludstva“, na zheterti je napis: „Kristianu Sedmimu hvaleshni mestnani“. Na slednim vogli ima to stalo eno podstavo is lasth kiga apnenika, na podstavah so podobe te svetlobe, terdnosti, pridniga polskiga dela, inu te lubesni pruti domovini. Delo je 24. vatlov visoko, inu je 21 tavshent goldinarjev verglo.

### *Shvedsko.*

Kral je peti Kosaperska pershel v' brod Karsleskrona; 12. dan je pershla kraljeva nevesta; Kral se je nej napruti pelal; Kraliza nevesta bude v' mestu Drotinkholm tako dolgo zhakala, dokler se perprava naredi, de jo bodo s' zhastjo v' kraljevi sedesh mesta Stokholm upelali.

### *Moskovia.*

Is Petergrada pishejo 3. Kosaperska: dvor je na gradi Gzhina, Zesar soldate uri, dobrim darove ven deli, inu vesele lepiga jesenskiga uremena ushiva. Zesarizhni rojstni dan smo predzhraj obhajali, shtirji polzi so sa skrivne svetvavze isvoleni, inu Prinz Hollstein Bek je orden S. Aleksandra Nevski prejel.

### *Lublana*

Danes imajo soldatje dalej narasen po desheli rastavleni biti; eni pridejo vishi na gorensko,

fko, drugi pruti Kamniku, inu she drugi okol  
Noviga Mešta.

Pravio, de poprejshni teden je en soldat v'  
Loki ustrelen, ker je obsojen, inu eniga pobo-  
ja kriv snajden bil.

Lublanskiga mešta Ekspeditor gospod Jakob  
Debelak se je v' Zhetertek sgubil; pravio de je  
uronil v' Lublanizi doli pod Lublano bliso Shte-  
fanje vasi. Truplo she niso najdeli, inu tudi se  
nemore prav svedit, po kaj sa eni nesrežhi je  
v' vodo padel.

Po nashim mešti se sa terdno perpoveduje;  
kako je mir med nashim Svitlim Zesarjam inu  
med Franzosam fklenen; ako lih she ni od Dr-  
najskiga Dvera osnanen, vender bode temzhasi  
radovednim ustresheno, od tiga kaj vedit, kar  
se tukaj govori; mir je tedaj tak, kakor pravio,  
zhe je she ref, al ne:

Med Svitlim Zesarjam inu Franzosko repu-  
bliko se fklene mir sa uselej inu stanovitna per-  
lasnost. Kar je na premoshenje postavlene sappe-  
re, se gori usdigne, inu slednimu v' nega pro-  
ste roke nasaj da. Dolgovi bodo izzhisteni, po-  
rajtani inu plazhani, kar ih je obzhasi pretezhe-  
ne vojske sturjenih. Svitli Zesar dobí Istro, Dal-  
mazio, Kotar, Forlanio, mesto Benedke inu vsa  
suho semlo Benedfsko med Tirolam inu mor-  
jam notri do vode Ezha; meja potezhe od pota-  
ka

ka Valdstrom di Girandolo med Tirolam inu Bres-  
cio, po jęseri Garda, od tod en soldatfki pote-  
saj tri tavshent feshęnov do vode Ezha, dalař ob  
Ezhi memo Legnago v' bęli Kanal, inu ob ręki  
Po do morja, kęr ta ręka v' benędfko morje te-  
zhe. Zisalpinfko svojbodřtvo bode ena oblast sa-  
ma sa sebe; k'ti republiki bodo na Zefarfko per-  
volenje flifhale okrajne Majland, Kremona, Man-  
tova, Brescia, Bergamo, Bolonja, Ferrara, Re-  
gio, Massa inu Karara. Na mejah bo voshna po  
tekozhch vodah prořta sa oboje podlořhne, bres-  
zola inu dazie, vender nebodo smele orožhne la-  
die hodit. Dolgovi bodo plazhani, kar ih je ob  
vojfki se nateklo; pisma inu pifanja, katęre na  
novo doblene deshele sadęnejo, bodo napruti  
isrozhene. Med Zefarjam se bode v' kratkim e-  
no glihanje sa kupzhio naredilo, na tako viřho,  
kakor je navada med narbol perjasnemi deshe-  
lami. Namęřti Modene dobř vajvęd Modeneski  
Breisgau inu pędni Esterajh. Franzos obdershi  
sa sebe taifte benedfke otoke, katęri pruti Tur-  
zhii leřę, to je Zefalonia. Mauro, Cerigo,  
Zante, Korfu, inu Albanio. Pořlaniki franzos-  
ki bodo imęli na Dunaji taifto zhařt inu verřto,  
kakor pred to vojfko, zisalpinfki pa kakor be-  
nędfki. Zhes en Mefez se bode glihanje med  
nemfkim rajham inu franzosam sazheło, inu ne-  
bode smęl nobeden drugi sraven priditi, kakor  
famo pooblařteni od tęh dvęch kralęřtvov. Vře  
drugo se bode po lepi sařtopnořti poglihale, kar

ni tukaj razloženo. Narejeno inu sglihano v' Kampo Formio 17. Kosaperska 1797.

Podpisani: Kobenzel, Bonaparte,  
Gallo, Meerfeld inu drugi po-  
oblasteni.

*Povędanje od slovenskiga jesika.*

V'gradishti se je ta męstia sazhęla, Luba, ali Lu-  
lana imęnovat, ker je na lepim inu lubim kraji,  
per vodi inu per poli leshiozha. Dolenzi sbe  
dan danasbni v' vezh krajih pravio Lublena, ne  
Lublana; de si lih je Lublana tudi prav, od be-  
sęde: lublam, to je; sa lubo rad imam.

Od lubiga prebivanja pride vezh imęn, ka-  
kor postavim: Lubel, Lubno, Luben na shta-  
jerskim, Lnblin na polskim, Lubliniz v' Silesii.

Męsto Krajn je bil od Rimzov imenovan:  
Santikum, tukaj so knęsi zele Krajne sędesh imę-  
li, satoraj so mu krajnzi s' posebno sastopnostjo  
imę Krajn dali; inu je bil terdno obsidan, tudi  
od obęh visokih bręgov, Kokre inu Save pred  
fovrashnikam varen.

---

*Vmerli so v' Lublant.*

6. dan Listagnoja.

Teresia Haf, męstniga shivarja hzhi 9. l. per  
S. Jakobi.

8. dan.

Jernej N, mularja sin, star 3. dni, v' Gradishti.